СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ IV. | Шамокінъ, Па. Четвергъ 30-го Цвѣтня 1896. | Число 18.

Календарь.

Май.		
30	Ч.	Іоана прп. Космы.
1	П.	Іоана старопечерника
2	С.	Теодора пр.. Анастасія
3	Н.	5. САМАРЯН. Януарія
4	П.	Теодора еп.. Натанаила
5	В.	Георгія вм. Александры
6	С.	Савы муч

Змѣстъ.

Вôдъ Редакціи.

Подаемо повизше имена нашихъ агентôвъ, котрй мають право коллектовати грошѣ за „Свободу" и записувати новыхъ предплатникôвъ. Просимо нашихъ читателѣвъ вôдноситись до сихъ людей зъ повнымъ довѣріемъ, понеже они выступають въ имени Редакціи.

Понеже годѣ всѣмъ вôдповѣдати листовно, мы завели переписку Редакціи и Администраціи и всякй вôдповѣди знайдуть нашй предплатники въ тôй рубрицѣ, котра все буде умѣщена на третôй сторонѣ.

Агентами „Свободы" суть:

Асафатъ Дзьобко, Shamokin, Pa.

Кость Кобанъ, Olyphant, Pa.

Вікторъ Гладикъ, Mayfield, Pa.

Стефанъ Шиманьскій, Mt. Carmel, Pa.

Иванъ Прегонъ, Yonkers, N. Y.

Игнатій Горбаль, Derby, Conn.

Іосифъ Коваль, Shenandoah, Pa.

Дмитро Ванько, Ansonia, Conn.

Вôдъ Выдѣлу тов. „Союзъ".

Выдѣлъ нашого тов. „Союзъ" на засѣданю дня 19. цвѣтня с. р. порѣшивъ назначити день на сегорôчну головну **III. Конвенцію 2. юнія с. р.**

Понеже 30. мая выпадае въ Суботу, а въ тôй день трудно-бы было нашимъ священникамъ взяти участь въ нарадахъ — порѣшивъ Выдѣлъ назначити день 2. юнія на III. головну Конвенцію нашого тов. „Союзъ", котра сего року вôдбуде ся въ

MT. CARMEL, PA.

Братя!

Закимъ подамо програму святкованя того великого свята народного, закимъ подамо точки, надъ котрыми намъ конечно зрѣло прозадуматись, вôдзываемось до Васъ, щобъ вы схотѣли взяти якъ найбôльше численну участь въ нарадахъ, котрй вôдбудуть ся дня 2. юнія с. р. въ Mt. Carmel, Pa.

Нѣмъ однакъ приступимо мы до тыхъ важныхъ нарадъ, просимо нашихъ Братôвъ, щобъ вже теперь надсылали до секретаря свои уваги, рады, критыки, щобъ мы могли добре розглянути ся въ нашихъ справахъ и зôбранй уваги въ цѣлости предложити пôдъ розвагу всѣмъ членамъ, присутнымъ на головнôй Конвенціи 2. юнія въ Mt. Carmel, Pa. Громада великій человѣкъ! Що голова, то розумъ! Зберемъ всѣ свои уваги въ одну цѣлôсть, застановѣмъ ся добре, розмѣркуймо, а поставимо наше молоде товариство на крѣпкй пôдвалины, котрыхъ нѣяка вража сила не въ силѣ буде розрушити. До дѣла Братя, до дѣла, а побѣда наша!

Иванъ Глова
предсѣдатель.

Несторъ Дмитрôвъ
секретарь.

Шамокінъ 30. цвѣтня.

Мы вже въ попереднôмъ числѣ нашои газеты згадовали, що головна конвенція „Союза" вôдбуде ся дня 2. юнія въ Mt. Carmel, Pa. Закимъ зôйдемо ся на нараду въ той день, застановѣмъ ся, яка користь для насъ Русинôвъ, що мы маемо свою органiзацію народну?

Рôжнй народы, якъ Англичане, Айриши, Французы, Нѣмцѣ, Чехи, Шведы, Русины, Поляки, Жиды и др. зайшли до Америки зô старого краю, ту осѣли, знайшли на новôй земли нову батькôвщину и якъ то зъ природы рѣчи выходить, почали свои до своихъ горнути ся, себе свôй скорше зрозумѣе, свôй свому близшій, якъ чужій. Одна рôдна мати, своя рôдна вôтчина, вспôльна история, вспôльна рôдна мова, такй самй звычаи и обычаи, все то причины, котрй получили народности въ одну громаду, въ одну органiзацію. Айриши порозкидуванй по цѣлôй повн. Америцѣ, получились въ колька великихъ органiзацій и хоть они нынѣ вже всѣ тôлько по англійски говорять, всежь они чують ся бути Айришами. А черезъ свою свѣдомôсть самыхъ себе, они нынѣ майже выключнй паны въ ерархіи церковнôй, а въ житю політичнôмъ такъ далеко поступили, що ихъ родимець Mc Kinley мае майже певнй выгляды на выбôръ на президента Спол. Державъ. Нѣмцѣ стоять знаменито въ Америцѣ, мають свои сильнй органiзаціи, свои численнй часописи, а все то далось у нихъ зробити споленными силами, сильною и тѣсною свою рôдною органiзацію. Полишѣмъ другй народности, перейдѣмъ до Русинôвъ. Якъ мы Русины стоимо въ Америцѣ? Ажь встыдно вôдповѣсти на то пытане, але годѣ не вôдповѣсти. Мы Русины въ Америцѣ стоимо такъ само, якъ Индіяне. Се фактъ. Индіяне мають двѣ газеты и мы маемо двѣ газеты. Але хто знае, чи газеты индіяньскй и ихъ органiзаціи не стоять высше вôдъ нашихъ. А чомужь то мы такій вже послѣдный народъ? На то пытане годѣ вже безъ сорому вôдповѣсти, тай на разѣ вздержимо ся зъ вôдповѣдею. — Двѣ газеты и двѣ лихй органiзаціи, колькадесять церковь задовженыхъ — отъ и цѣлый нашь здобутокъ за двайцятку лѣтъ. Мы Русины звыкли еще въ старôмъ краю бути наймитами у другихъ розумнѣйшихъ людей, звыкли своею працею спомагати другихъ, а за те еще звыкли мы дяковати и по рукахъ цѣлувати тыхъ, що насъ по спинѣ букомъ валять. Такъ и ту зъ нами склало ся. Въ початкахъ нашого житя въ Америцѣ мы не въ силѣ були выдобути зъ себе стôлько животнои силы, щобы стати на власныхъ ногахъ, собѣ самымъ помагати, себе самыхъ лучити въ одну велику силу, въ одну велику органiзацію. Мы полѣзли до Полякôвъ, до Словакôвъ, котрй за нашь грôшь ласку намъ робили. Нашй патентованй „проводирѣ" народу сварились тымъ часôмъ о особистый бізнесъ и про се, котра вѣра лѣпша. Звычайно, якъ дурный чоловѣкъ, а ще передъ нимъ стоить фляшка пива, то певне поведе рѣчь про вѣру. Склеѣли мы врешті двѣ органiзаціи тай тѣшимось. Звычайно Русины! Сѣли, заложили руки и сварять ся: хто мудрѣйшій, хто лѣпшій, хто сильнѣйшій? Конвенція „Соединенія" за плечима, а въ „Вѣстнику" выводить редакторъ свои мудрощѣ, що мовлявъ — въ трираменныхъ крестахъ лежить спасеніе Руси американьскои. Вже намъ нѣчого не потреба, тôлько красно выробленого трираменного креста, а спасеніе наше не минуче.

Маючи очевиднй примѣры на другихъ народностяхъ, котрй своими власными силами, своими рôдными органiзаціями добились и маєтковъ и силы и славы и почести на амер. земли, мусимо мы вже разъ докладно зрозумѣти, що наша будучность лежить въ насъ самыхъ, въ нашôй народнôй органiзаціи, а не въ перед-покою чужихъ народностей. Для-того повиннй мы лучитись всѣ разомъ, въ одну розумну свѣдому громаду, котрабы була нашою твердинею и матеріяльною и просвѣтною на чужôй не своей земли. Для-того звертаемось еще разъ, въ першій лініи до нашихъ проводарѣвъ, себъто священникôвъ, вôдтакъ до нашихъ освѣченыхъ людей, щобъ приглянувшись добре чужимъ органiзаціямъ, всьо добре и користне схотѣли подати до публичнои вѣдомости, яко матеріялъ для нашихъ будучихъ нарадъ.

УВАГИ ПЕРЕДЪ КОНВЕНЦІЄЮ „СОЮЗА".

Тамтого разу я писавъ про § 6 въ статутѣ — та не знаю, чи то добре було, чи нѣ, але я не пытаю, най тамъ кому и не сподоба ся моя писанина, але я еще таки разъ попрошу редакцію „Свободы", щобъ помѣстила моихъ кôлька дальшихъ увагъ. Якъ хто мудрѣйше слово кине, а редакція буде видѣти, що мои уваги нѣчого не стоять, то прошу кинути мое неграмотне письмо до коша.

Симъ разомъ хочу я поговорити про урядникôвъ „Союза" и про те, якъ-бы зробити такъ, щобы и людямъ було выгôдно грошѣ засылати до касы „Союза" и щобъ урядники не мали великихъ клопотôвъ зъ писаниною. — Кождый знае, що секретарь и касієръ то найголовнѣйшй особы въ кождôмъ товариствѣ. Для того я буду голосувати за тымъ, щобъ секретарь, касієръ и двохъ членôвъ контрольнои комісіи були выбиранй зъ однои мѣсцевости. Нашь чоловѣкъ, хоть-бы ему лопатою въ голову клавъ, що грошѣ треба посылати до касієра, а секретаря карткою объ тôмъ повѣдомити, то вôнъ таки грошѣ зашле до секретаря, а якъ пошле до касієра, то знов секретарови не дасть знати и зъ того выходить вѣчна писанина помѣжь секретаремъ и касієромъ. А якъ-бы оба тй урядники були въ однôмъ мѣстѣ, то ощадило бы ся и на часѣ и на выдаткахъ почтовыхъ. Двохъ членôвъ контрольнои комісіи сконтролювали-бы що-мѣсяця касу и при мѣсячнôмъ выказѣ касовôмъ заявили-бы въ „Свободѣ", що сума подана згôдна зъ рахунками ними провѣреными.

Дуже то красно, що до теперь секретари и касієри все зрѣкали ся добровôльно платнѣ и зъ патріотизму сповняли свои уряды, а навѣть почтовй выдатки зъ власнои кишенѣ покрывали, [illegible], що самй члены не повиннй на то пристати. На конвенціи повиннй урадити, що если урядникъ „Союза" вже конче хоче зречи ся платнѣ — то призначена сума грошей на платню секретаря и касієра повинна йти на резервовый фондъ, а певну суму повинна конвенція вже зъ горы вызначити для секретаря и касієра на выдатки почтовй и другй непредвидженй выдатки.

А друге, що я мавъ бы ще нынѣ сказати, то та рѣчь, що зъ нашихъ теперѣшныхъ статутôвъ не видно выразно, що то таке „Союзъ" — чи органiзація Братствъ, чи поодинокихъ членôвъ, котрй до жадныхъ Братствъ и не належать, бо въ однôмъ мѣсци згадує ся за Братство, въ другôмъ знов за поодинокихъ членôвъ. Зъ теперѣшнои практики выходить, що члены „Союза" суть одиницями зъ поза Братствъ, одже треба тй одиницѣ по рôжныхъ плейзахъ злучити въ меншй органiзаціи, котрй-бы були пôдорганiзаціями „Союза", нѣбы такими малыми союзиками. Кожда така громадка людей повинна выбрати собѣ касієра и секретаря и они заступали-бы членôвъ „Союза" на тôмъ плейзѣ. Грошѣ зôбранй на мітінгу высылали-бы до касієра, а до секретаря докладный списъ членôвъ и т. д.

Нынѣ тôлько я мавъ сказати, почекаю, може другй вôдозвуть ся, тогды и я еще щось може скажу.

Тымчасомъ будьте здоровй.

Ст. К.

ЗЪ КРАИНЫ СЛЕЗЪ И ГОРЯ.

Другій образокъ.

РЕКРУТЪ.

НАПИСАВЪ

Д-ръ Андрѣй Чайковскій

(Дальше).

Другои недѣлѣ Андрусь йшовъ до церкви та мѣркувавъ собѣ, якъ бы то опять здибати ся зъ Гандзею. Не знати, чи и Гандзя такъ собѣ бажала, бо знову здибали ся на тôмъ самôмъ мѣсци, що тамтого разу. Поздоровились. Андрусь бувъ теперь трохи смѣлившій, хотяй выдала ся ему еще кращою.

— Отъ мы знову здыбаемо ся, каже Андрусь — а все по дорозѣ до церкви...

— Бо намъ одна дорога выпала...

Андрусь рѣшивъ ся бувъ не казати Гандзѣ ничого поки мати не розвѣдае за ню якъ и що, але теперь побачивши еи змѣнивъ тую постанову.

„На що то довго вôдкладати?" подумавъ собѣ тай каже:

— Слухай Гандзю, не бѣжи такъ, до церкви ще часъ, я тобѣ щось скажу, лише йдѣмъ поволѣйше...

Справдѣ йшли поволи, але Андрусь такъ засапавъ ся, начебъ вже двѣ милѣ пробѣгъ...

— Щожь ты менѣ парубче скажешь? пытае Гандзя, а самôй ажь кровь голову заливае.

— Гандзю! Пôшла бы ты за мене?

Бѣднôй сиротѣ начебъ небо отворило ся. Такого щастя она ненадѣялась. Жаденъ парубокъ такъ непромовивъ. А сей и не залицявъ ся и доперва другій разъ зъ нею говорить та вôдъ разу до дѣла приступае...

— Ну якже Гандзю? Зо мною зле тобѣ не буде, хочь я зовсѣмъ не такій якъ другй. Нема въ мене нѣ мовы, нѣ вымовы, и нѣбы то повертати ся не умѣю, и до таньцю мене не бери.... але на хлѣбъ зароблю и голодною та голою не будешь.

— А ты думаешь, що менѣ такъ за музиками та таньцями банно? Я рада буду що знайду готову хату. Але не менѣ сиротѣ о такôмъ щастю думати. Ты господарь, у тебе волы та коровы, а въ мене й приданого дасть Богъ. У тебе ненька, а я кругла сирота, и хто знае чи мама твоя мене схоче...

Дѣвчинѣ станули слезы въ очахъ.

— Се всьо ничого, що ты говоришь. Суть у мене коровы и волы то значить, що буде на на чѣмъ и газдувати. Моя ненька буде й тобѣ мамою, але чи ты мене схочешь по добрôй волѣ, та чи ты мене любишь?

Гандзя пристанула обернула ся лицемъ до Андруся. Еи цѣлу стать освѣчували яркй променѣ сонця. Въ очахъ блищали слезы. Она дивилась прямо въ очи парубкови, дивилась довго, начебъ хотѣла сказати:

Якже тебе мôй соколе не любити, коли ты такій гарный, такій добрый...

— Ну скажи же мое серце, налягавъ Андрусь и взявъ Гандзю за руки. Стояли саме межи вербами середъ села. Людей якось ще не було видати, бо чогось дуже вчасно до церкви выбрали ся. Гандзя не выдирала своеи руки ино очи спустила въ низъ и ледве проговорила:

— Чи ты лише не жартуешь зо мною сиротою? Грѣхъ бы тобѣ було мое сирôтске серце кровавити.

— Кленусь тобѣ хрестомъ святымъ, коли тебе дурю, нащо бы менѣ тебе займати, якъ-бы я теба не любивъ? Дивись кôлько у насъ въ селѣ дѣвчатъ, а нехай менѣ котра скаже, що я коли до неи такъ говоривъ, тогдѣ я пôдъ землю сховаю ся. Страхъ, Гандзю, якъ я тебе люблю...

— Богъ тобѣ милосерный за тое заплатить, буду тобѣ вѣрною до смерти, николи не розлюблю... и обняла его за шію...

— Але ходѣмо, каже Гандзя, бо люде надôйдуть та буде сорому на цѣле село...

— Або я собѣ зъ того що роблю? Нехай знають, ты будешь моею жѣнкою, то що кому до того?

Але йшовъ. Йшли побôчь себе прямо до церкви. Теперь вже языки розвязали ся.

— Що ты собѣ Гандзю подумала якъ мы тамтои недѣлѣ зустрѣли ся?

— Щось менѣ такъ тепло коло серця зробило ся. — Я собѣ подумала: може справдѣ на дорозѣ до церкви долю найду... за тôй цѣлый тыждень, то я йно о тобѣ Андрусю думала.

— А ты менѣ тежь зъ мысли не сходила, и я собѣ таке думавъ, вже и зъ мамою за тебе говоривъ ..

— А щожь мама?

— Та выбирае ся до васъ розвѣдати. Але мама менѣ ще перше говорила, що не буде менѣ перечити зъ кимъ я женити ся схочу... абы була каже честна дѣвчина, та мою старôсть ушанувала...

— Зза того мôй любый не буде у насъ клопоту... Яка я буду щаслива, коли буду могла когось мамою звати... бо сего щастя я незазнала за свого вѣку...

Гандзя знову посумнѣла згадавши свое сирôтство...

Прійшли до церкви и ажь тутъ розстали ся. Заразъ припали на колѣна и молили ся щиро о долю. По церкви зождавъ Андрусь на маму. Коли выйшли зъ помѣжь людей, Андрусь каже зъ тиха:

— Не знаю мамо, чи я добре зробивъ, що такъ поспѣшивъ ся, але годѣ було вдержати ся. Я вже сказавъ Гандзѣ, що еи люблю, тай що еи буду брати...,

— Та коли?

— Теперь якъ йшли до церкви...

— Другй парубки говорять своимъ дѣвчатамъ такй рѣчи на музикахъ пôдъ коршмою, а ты пôдъ церквою. Видно що въ тôмъ воля божа. Марина перекрестила ся набожно — але я таки пôйду до Варвары та розпытаю, якъ и що.... нехай бы вже було по людски, та най бы люди знали, що ты еи засватавъ, а то возьмуть васъ на языки, бо годѣ-жь, щобы вы не зôйшли ся де зъ собою, та не поговорили.

Таки заразъ по обѣдѣ Марина пôшла до Варвары, вуйны Гандзинои.

Обѣ жѣнки поговорили зъ собою якъ знали. Вуйна хвалила Гандзю, а Марина радѣла, що таку добру мати буде невѣстку.

Вôдъ теперь що недѣлѣ молодята сходили ся йдучи до церкви, бо на буднôмъ дни не було коли. По обѣдѣ заходивъ Андрусь до Гандзѣ, або она забѣгала до Марины. Марина радѣе, Гандзю цѣлуе, пестить, та мѣсця не може еи знайти.

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at 144, South Franklin st; Shamokin, Pa. of each week by the Svoboda Publishing Co.

All comunications should be addressed to:
„Svoboda" Printing Office
144 S. Franklin, st,
Shamokin, Pa.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To "Svoboda" Printing Office
144 S. Franklin, st.
Shamokin, Pa.

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Shamokin, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.
Mr. Gr. Chylak
Olyphant Pa.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.
Rev. Nestor Dmytriw
Mt. Carmel, Pa.
P. O. Box. 599.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Дописи „Свободы".

„Що глупому по розумѣ?" Правду приповѣдки тои стверджають всюды нашѝ люде. Колько то разôвъ писало ся въ „Свободѣ", якъ нашѝ люде мають хоронити свôй тяжко запрацюваный грôшь, а чи тая писанина що помогла. Дежь нашь такій чоловяга мудрагель, фильозофъ, хова̀е грошѣ свои? О то въ матерацу въ лôжку, або где въ шпарѣ въ стѣнѣ, або скринцѣ, або вывертить дѣру въ нозѣ лôжка, та тамъ пхае кроваво запрацюваный грôшь. Мало однакъ коли користае такій философъ доморослый зъ тыхъ грошей, бо якъ не огонь, то злодѣи заберуть. — Отъ и такъ теперь стало ся въ Minersville, Pa. Нашь философъ Иванъ Савчакъ, родомъ зъ Котова, повѣта Новосандецкого въ Галичинѣ, мешкае въ мѣсцевости Primrose, Pa. недалеко Minersville, Pa. Тримае вôнъ у себе на бордѣ щось кôлькадесять люда, розмаитого гатунку. 18. априля въ суботу була пейда и кождый бурдинѓеръ вертаючи зъ пейды, принѣсъ то ѓальонъ вѣски, другій йно кварту, иншій-же кекъ пива, бо якось не выпадало зъ порожными руками вертати до хаты. Розпочала ся звычайна гостина, котра пôдъ конець розпочата сваркою, кôнчила ся розбиванемъ заворушеныхъ віскою головъ, а лишень спокôйнѣйшѝ — бо вже не могли ся зъ мѣсця рушити — заснули где сидѣли. Блаженнѝ! Однакъ знайшовъ ся межи бурдинярами оденъ промысловый чоловѣкъ, а называе ся Девій Гельботъ, родомъ зъ мѣсточка Тыличь въ Галичинѣ, добре знаный людямъ въ околицяхъ Wilkes Barre, Pa., Scranton, Olyphant и т. д. Той Девій знавъ добре, що его газда бавить ся въ банкера, та не лишень свои грошѣ, але и своихъ бурдинѓерôвъ хова̀е у себе дома, однакъ не въ желѣзнôй касѣ, хорони Боже, але въ такôй собѣ звычайнôй деревлянôй скриночцѣ. Тому то Девій знаючи, що тамъ вже купка зôбраныхъ грошей, зробивъ зъ себе велике посвящене, того вечера, бо ничь не пивъ. Коли вже все заснуло сномъ блаженныхъ, Девій при помочи двохъ Айришôвъ и одного Литвина, вынесли куферокъ до лѣса, тай забрали зъ него лишень 1490 дол. (тысячь чотыриста девятдесять долярôвъ). Правда що Девія зловлено и вôдставлено до Pottsville, однакъ вспôльники зъ грôшми пропали. — Чижь можна ту жаловати Ив. Савчака? Нѣ! Скорше можна жаловати Девія, бо если-бы Савчакъ не державъ гроши въ хатѣ, тобы и Девій не укравъ ихъ и не сидѣвъ въ кримѣналѣ, бо Савчакъ давъ спосôбнôсть Девіови стати ся злодѣемъ.

Колижь вже разъ нашѝ люде наберуть розуму и не будуть ховати грошей у себе дома, але екладоти въ банкахъ. Та на щожь суть банки? Другѝ народы сотки тысячôвъ долярôвъ складають въ банкахъ и не боять ся, щобы имъ пропали, а нашь чоловяга боить ся кôлька-десять долярôвъ зложити въ певне мѣсце. — Чижъ выпадокъ у Савчака не буде осторогою для людей?!...

И. К.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Допись зъ Руси Галицкои.

(Проектъ орґанізаціи руху еміґраційного. — Страйкъ бізнесістôвъ въ Карвінѣ и моравскôй Остравѣ. — Мітинґи народнѝ въ старôмъ краю, приготовленя до выборôвъ. — Нови заборонцы мітинґôвъ).

(Конець).

Коли пишу тѝ строчки, дôйшло до насъ ч. 54. дневника „Галичанинъ". Въ довшôй новинцѣ повѣдомляе, що у Львовѣ е комітетъ Русинôвъ для несеня помочи еміґрантамъ. Той комітетъ старае ся о концесію на отворене аґентуры, здае ся у Львовѣ, а окрôмъ того ще выдавъ „вôдозву" до загалу Русинôвъ и просить пособствувати дѣлу...

Разъ на все повиннѝ нашѝ Русины дати собѣ зъ всякими вôдозвами спокôй, хиба якъ вже доконче выпаде. Скоро якій рускій комітетъ выдасть вôдозву то и на тôмъ звычайно конець его дѣяльности. Комітетовѝ зъ спокôйною совѣстію позакладають руки, бо ось-то „МЫ" вже зробили свое. Загалъ Русинôвъ до такихъ вôдозвъ звыкъ и анѣ ему не въ головѣ реаґувати, ще горша выходить зъ того деморализаціи и зневохочене принадково охочихъ членовъ комітету.

Впрочѣмъ е въ тôмъ комітетѣ такѝ люде: директоръ „Народнои Торговлѣ" Василь Нагôрный (голова комітету), редакторъ „Громадского Голосу" Вацъ Будзиновскій, редакторъ „Галичанина" Осипъ Марковъ, академикъ Рожаньскій (той вже ѣздивъ до Италіи торôкъ), два адвокаты Рожанковскій зъ Золочева и Костъ Левицкій зô Львова, попы о. Качала зъ пôдъ Тернополя, о. Гôрнякъ зъ пôдъ Львова и катехитъ о. Стефановичь зô Львова, професоръ д-ръ Олеськôвъ (торôкъ бувъ въ Америцѣ) зô Львова и иншѝ.

Може той комітетъ що путнього зробить... А пôде все гараздъ, скоро тамъ лишь оденъ однѣсенькій чоловѣкъ щиро возме ся за дѣло. Богато въ комітетѣ люда лишь оттакъ „для нарады", мы сумнѣваемо ся чи Рожанковскій, Стефановичь, Качала тамъ богато поможуть?... При такôй справѣ треба-бы лишити нашѝ „поваги" въ супокою. То прійде, нарезонуе цѣлу купу, вкôнци ще и дякуй ему за се, бо готовъ на смерть образити ся...

До Вѣдня приѣхало „шупасомъ" зъ Италіи 55 рускихъ еміґрантôвъ. Италійске правительство завернуло ихъ, бо теперъ таки зовсѣмъ нѣкого до Бразиліи не перевозять. Серце боль стискае, коли дивити ся на тыхъ бѣдакôвъ. Въ старôмъ краю попродали они все, а теперъ везуть ихъ назадъ въ ту нещасну країну горя и неволѣ...

Тутъ завезли ихъ омнібусами до мѣского дому шупасникôвъ на нôчлѣгъ. Е така установа, що хлопы на иншій вôддѣлъ, а жѣнки таки окремо помѣщенѝ. Нашѝ люде не хотѣли розстати ся зъ жѣнками и дѣтьми. На подвôрю зробили настоящу бôйку, ледви силою розôрвали ихъ полисмены и на рукахъ позаносили на вôддѣлы. Другого дня рано (21. марта) повезла пôвнôчна зелѣзниця тыхъ бѣлыхъ муринôвъ въ „нашу, не свою землю"...

Львôвска „Gazeta Narodowa" зъ великимъ страхомъ доносить, що село Купчинцѣ коло Тернополя троха не цѣле выбирае ся по Святахъ въ „Брендзолію" (въ Бразилію). Хлопы кажуть, що якъ паны не пустять, то покуплять собѣ револьверы и тогды поставлять на своимъ. Гарно загосподарували ся bracia Polacy (такожь и тѝ mojżeszowego wyznania) на рускôй земли !?...

Страйкъ бізнесістôвъ въ Карвінѣ и моравскôй Остравѣ вже покôнчивъ ся и 23. м. м. стануди до роботы. Властителѣ плейзôвъ обѣцяли що 14 днѣвъ выплачувати грошѣ, доки розумѣе ся не выйде той давно очѣкуваный законъ о выплатѣ що вôсѣмъ днѣвъ. Зъ выдалеˊныхъ за кару бізнесістôвъ мають щось половину назадъ приняти, а зъ жаданя робôтникôвъ щобы нагнати двохъ недобрыхъ урядникôвъ, недолюдкôвъ нѣчо нема, вѣдай властителѣ не пристали.

Правду сказавши, то зъ того довгого страйку (тревавъ чотыри тижнѣ) нема богато практичнои користи. Видно робôтникамъ не стало гроша (коштувавъ около 5,000 ґульденôвъ денно) они самѝ поставили и згодили ся на легшѝ пункты. Але не треба забувати, що палата послôвъ (парляментъ) ухваливъ именно по причинѣ страйку законъ змагаючій до унормованя выплаты що 8 днѣвъ. Той законъ мусить перейти ще палату панôвъ маґнатôвъ. Дальше показали робôтники, що они велика сила. Черезъ цѣлый часъ держали ся твердо, супокôйно, але и пôсли закону. Войско и жандармы лишь чекали нагоды, щобы силою, манліхерами и саблею наполохати и придусити страйкъ. Поведене робôтникôвъ не дало имъ причины до интервенціи. Вувъ се противникъ грôзный бо тихій, постоянный бо зъ переконаня, вкôнци сильный своею орґанізаціею. Такій противникъ о много небеспечнѣйшій вôдъ крикливого; крикливому швидко втнуть головку. Симъ разомъ показала австрійска соціялъ-демократія, що добре зъорґанізована, хочь и якъ она ще молода.

Въ Галичинѣ скликують ся теперъ такой самѝ хлопы на вѣча. Замѣтна рѣчь, що въ тыхъ повѣтахъ, де хлопы зачали прозрѣвати, не зняла ся ще еміґрація. Недавно були вѣча въ Самборѣ, Дрогобичи и въ Устрикахъ долѣшныхъ, а опôсля въ Перемышли предвыборче. Ажь любо читати, якъ вже такѝ самѝ хлопы обговорюють що ихъ болить та хто имъ братъ, а хто ворогъ. Се величезна заслуга наймолодшои рускои партіи въ старôмъ краю, котра называе ся партіею радикальною.

Радикалы першѝ заговорили до хлопôвъ якъ до розумныхъ людей, а не якъ бувало старѝ Русины балакали наче до дѣтвакôвъ про всякѝ небилицѣ, байки, и таке инше. Дивна рѣчь, що хлопы найлѣпше радикалôвъ розумѣють и въ кѣчь теперѣшныхъ имъ найбôльшій хосенъ. Дякувать розумнымъ людямъ перестали вже на вѣчахъ сварити ся за партіи, за спосôбъ писаня рускихъ слôвъ, за поодинокѝ літеры и иншѝ такѝ дурницѣ. Рѣчь иде теперъ головно про справы політичнѝ и економічнѝ, вслѣдъ за тымъ веде ся орґанізація и аґітація въ обохъ напрямахъ. Тутъ видно, що мы Русины перейшли въ народнôмъ розвою роки дитинячѝ и зачинаемо жити яко народъ самъ для себе житемъ політичнымъ. Хлопы зъ округа Перемиского ведуть передъ, а славне село Торки (зъ вôдки е посолъ хлопъ Стефанъ Новаковскій) иде першою лавою на ворога. На недалекѝ новѝ выборы зъ новои пятои куріи (про те диво я вамъ вже писавъ) зъорґанізовали перемискѝ хлопы свôй комітетъ, зложеный зъ 250 самыхъ хлопôвъ. Оденъ посолъ мае выйти зъ повѣтôвъ Перемышлъ, Мостиска, Самбôръ, Старе мѣсто и Рудки!!! То здоровый шматъ землѣ. Але якъ возмуть ся нашѝ хлопы самѝ до дѣла (щобы борони Господи якихъ канонікôвъ, або панкôвъ собѣ не набрали въ „помôчь"!) то може и выберуть свого чоловѣка посломъ до Вѣдня. Отъ при соймовыхъ выборахъ найбôльшій польскій панъ (кажуть, що ему бути колись król-омъ польскимъ) князь Сапега проваливъ ся противъ Стефана Новаковского....

На тôмъ мѣсци просимо и нашихъ братôвъ въ Америцѣ при догôднôй хвили (отъ колись въ сальонѣ) скинути долярь-два на хлопску справу, на выборчу аґітацію и пôслати комітетови на руки посла Новаковского. У ворога, у панôвъ и жидôвъ грошей пропасть, а нашимъ треба добре вже заздалегôдь приспособляти ся!

А паны и ихъ вѣрнѝ приятелѣ: старосты роблять свое. Отъ теперъ знову заборонили вѣче въ Старôмъ мѣстѣ „зô взгляду на беспеченьство публичне". Сарака хлопъ платить податки на войско и жандармôвъ, щобы тіи стерегли порядку публичного, а ту ему якъ разъ зъ тои причины вѣче збороняють !? Чудо, що свята земля не провалить ся пôдъ такими лицеміграми?...

Въ Станиславѣ заборонивъ староста Прокопчицъ зборы робôтничѝ, бо не предложено ему вôдчиту (про заслуги Кароля Маркса для соціялізму) въ певнôмъ текстѣ. Чиста Содома и Гомора! А того чоловѣка въ иншôмъ краю або нагналибы зъ уряду, або ще разъ завернули въ школы нехай пôдовчить параґрафы. Премію достане той чоловѣкъ, котрый вышукае такій параґрафъ въ законѣ, котрыйбы наказувавъ предкладати якѝ тексти. Самоволя або може.... щось инше!

Въ Ланцутѣ таки собѣ староста нѣвроку, называе ся панъ Мариновскій. Ему тамъ саля (найбôльша въ Ланцутѣ) е за-малою и оповѣдае про якусь епідемію, щобы лишь робôтничій мітинґъ заборонити. А наше право позволяе кождому скликати собѣ зборы хочьбы и до комôрчины, а епідеміи въ Ланцутѣ таки на лѣкъ нема; здае ся мусѣвъ си бѣдачиско въ снѣ бачити...

Тутъ у Вѣдни люде дивують ся и не хотять повѣрити, якъ то все можливе. Зовсѣмъ безъ потребы дразнить ся народъ, позбавляе ся его правъ обывательскихъ. Але мы свое кажѣмъ: не вважай на врожай, сѣй жито — хлѣбъ буде!

Й. П.

— Тôлько люби мого Андруся, бо вôнъ вартъ того, тай мною старою не помѣтуй...

Гандзя хилить головку на грудяхъ старои Марины та по рукахъ цѣлуе.

Всѣ трое щасливѝ...

III.

Надôйшла бранка. Марина завчасу постарала ся о все що потреба до реклямаціи. Ходить до священника, до вôйта, просить, а они еи запевняють, що Андрусь мусить бути увôльненый, бо вôнъ оденъ на грунтѣ.

Подали письмо. Але до побору таки треба ставати. Поѣхавъ Андрусь зъ другими парубками до мѣста. Але що ему? На другихъ парубкахъ ажъ шкôра мерзне на споминъ, що треба буде довгѝ кучерѣ пообтинати та пôдъ карабинъ йти. Андрусеви се все байдуже, бо вôнъ знае, що его мине лиха доля.

Поставили Андрѣя Харка пôдъ мѣру. Паны ажь облизали ся побачивши такого плечистого рослого парубка... Здавъ ся.

Але ему се байдуже. Щожь зъ того, що здавъ ся, коли служити не буде? А заразъ зъ весною пôшле до Гандзѣ сватôвъ, а по великодни таки весѣле.

И Марина нѣ разъ тымъ не клопоче ся, що Андрусь здавъ ся, але служити вôнъ не буде, бо вôнъ оденъ на грунтѣ.

Минувъ великій пôстъ, минувъ великдень. Часъ бы сватôвъ посылати. Ажъ тутъ приходить письмо зъ бецирку, що реклямаціи Андруся не приняли. Въ письмѣ стояло, що у Марины есть старшій сынъ на тôмъ самôмъ грунтѣ пôдъ тымъ самымъ нумеромъ, отже нехай вôнъ помагае господарити, а Андрусь най іде служити.

Въ всѣхъ наче громомъ ударило. Пропали всѣ надѣѣ. Андрусь ходить якъ строеный. Гандзя горячѝ сльозы проковтуе. Стара мати кровавыми слѣзьми плаче. Бѣжить до священника, до старшихъ въ громадѣ.

— Ратуйте ради Бога, а дежь такъ можна? А дежь правда? Тажь старшій сынъ вже вôддѣленый, свое окреме господарство веде, свои вже дѣти мае, хтожь менѣ бѣднôй старôй ложку стравы подасть?.

Люди порадили Маринѣ пôйти до мѣста до панôвъ та просити за собою.

Взяла Марина клуночокъ, зôбрала кôлька срѣбныхъ, що на чорну годину зладила, пôшла до мѣста. Розпытувала мѣжь жидами, котрѝ ей самѝ зъ порадою накинули ся. А за всьо треба було заплатити. Заплатила и за письмо, що ей якійсь жидъ написавъ до бецирку и обѣцювавъ страхъ, трохи не забоживъ ся, що певно Андруся пустять.

Вернула до дому и ходить якъ на вугляхъ. Не певна, що стане ся.

А Андрусь ходить якъ сонный. И робота его не береть ся. Стане було надъ якою роботою задумае ся и перестоить такъ цѣлу годину. Якъ бы були не говорили ему за реклямацію, увôльнене, бувъ-бы собѣ и до головы того не набивавъ, — служити, то й служити. Абожъ то людскѝ дѣти не служать? А то всѣ казали, що вôнъ оденъ на грунтѣ, що такихъ до вôйска не беруть. Вôнъ въ тое повѣривъ, и дѣвчинѣ голову завернувъ, тай що зъ того... все начебъ вѣтеръ розвѣявъ. Щось за мѣсяць звернули письмо, значить такъ буде, якъ перше порѣшили: Андрій пôйде въ осени служити.

Марина метнулась знову до мѣста. Пôшла до самого старосты. До нôгъ ему упала, плаче а просить:

— Паноньку ясненькій змилуйте ся, згляньте ся на мою старôсть. Тажь я негôдна далѣ и ложки въ руцѣ удержати, не то працювати.

— Не може бути инакше, каже староста — У тебе е другій сынъ, нехай васъ заходить, а той мусить пôйти цѣсареви служити... зъ Богомъ.

Выйшла Марина до переднои комнаты. Гôркѝ слезы утирае. Тутъ сидѣло колькохъ панôвъ. Сидѣли при великихъ столахъ и писали... Марина до нихъ припадае, по рукахъ цѣлуе...

— Голубоньки мои, просѣть пана старосту за мною, не вкорочуйте менѣ вѣку старого — якже я буду безъ моей дитины жити, хто мене зайде на старôсть...

— А ты жѣнко вдова, пытае оденъ панъ.

— Вôсѣмнайцять лѣтъ вдова, каже Марина, рада, що добрый чоловѣкъ теплымъ словомъ до неи заговоривъ, може вôнъ поратуе. — Мого чоловѣка дерево въ лѣсѣ убило, а я зъ двома сиротами лишила ся. Старшій вже на своимъ, то й не дивить ся на мене... А мого Андруся беруть менѣ.

— Я вамъ щось пораджу бабусю, каже оденъ панъ. Въ Марину духъ вступивъ...

— Ой порадьте паноньку ясный порадьте, повѣкъ вамъ того не забуду та Бога буду просити за ваше здоровле, пановане, лише порадьте...

— Знаете бабусю, вôддайте ся ще разъ, то ще можете мати сына...

Другѝ паны зареготали ся, ажь староста выглянувъ зъ своеи комнаты.

Марина видить, що зъ неи глузують, що замѣсть порады посмѣхають ся надъ еи сирôтствомъ. Въ неи серце замерзло. Не сказала нѣ слова. Затяла губы, але въ души подумала: Бодай васъ Богъ скаравъ за мене, тай за мою кривду.

Вертае Марина до дому. Въ очахъ темнѣе. Ноги ледве волочить за собою. Здасть ся, що до нихъ колоды привязанѝ, або що на локоть въ землю западають.

Андрусь ажь руки заломивъ побачивши маму. На лици ажь почорнѣла, згорбила ся, а руки трясуть ся, якъ въ пропасници.

Марина перележала цѣлый тыждень въ постели. Недоля еи придавила, а она тяжша вôдъ каменя млиньского. Андрій ходить коло матери, якъ коло малои дитины. И Гандзя забѣгае щовечера на годинку. На довше годѣ, бо робота, а бѣдного чоловѣка хиба смерть вôдъ працѣ увôльнить. Обое страхъ побивають ся, бо Марину за свою спôльну маму вважають.

Андрійко потѣшае си що ще може де-що дасть ся зробити, якъ пôйде въ осени до службы, хочь самъ тому не вѣрить. Стара пôднесла ся, але вже не було у неи тои силы що перше. Зъ старыми людьми, якъ зъ старымъ будынкомъ. Поки стоить то стоить, а порушаешь, ударишь сильнѣйше сокирою, порохно сыпле ся и все валить ся...

(Дальше буде).

НОВИНКИ.

— Головна III. Конвенція „Союза“ вôдбуде ся 2 юнія с. р. въ MT. CARMEL, PA.

Веч. О. К. Гуловичъ въ Freeland, Pa. закладае при руской церкви школу для рускихъ дѣтей. — Щасть Боже красному починови. Next!

— Дня 21. апрѣля въ Westville, S. C. линчовано неґра Thos. Price a. котрый день передъ тымъ напавъ одну дѣвчину и єй 11 лѣтного брата. Стрѣливъ вôнъ до хлопця и ранивъ его тяжко, дѣвчины не трафивъ.

— Отсе приходить ся намъ занотувати немилу вѣсть зъ нашои кольоніи въ Jersey City, N. J. Въ кольоніи тôй водились вже вôдъ давного часу непорозумѣня мѣжь тамошными людьми а о. Грушкою. Недавно тому однакъ непорозумѣня тї заострились до той степени, що парохіяне освѣдчили о. Грущцѣ, що его больше за священика не хочуть, а рôвночасно зажадали священника другого. О. Грушка однакъ опираючись на своимъ 6 лѣтнômъ занятію въ тôй парохіи, не хоче погодитись зъ судьбою, але узброившись въ deed, mortgage и другї не огнестрѣльнї оружія замкнувъ церковъ и веде при помочи нюарского латин. епископа Wigger-а, зъ бувшими своими парохіянами завзяту борбу. Народъ розумѣесь огôрченый тымъ до крайности и — справедливо.

Справа прійшла 20. с. м. передъ судъ, но еще не скôнчилась — вôдложено єѣ до слѣдуючого Понедѣлка. Якъ скôнчить ся поки-що не знати, но зачуваемо, що шансы с. Грушки стоять дуже лихо, а зъ вычерпанемъ засобôвъ и зовсѣмъ упадуть.

Годить ся запримѣтити, що справа ся мае свое жерело не лишь въ особистыхъ поступкахъ о. Грушки, але то въ значнôй мѣрѣ винні тутъ такожь неупорядкованї вôдносины нашои руско-американьскои церкви.

— „Первый годъ Николая II.“ Пôдъ такимъ заголовкомъ выйшла недавно въ Лондонѣ брошура выдана заходами „Общества народнаго права“.

— Негры въ Чікаґо обходили 30 лѣтню рôчницю высвободженя расы нѣґерскои (муриньскои) въ Америцѣ вôдъ невôльництва. — Коли-жь Русь стрясе зъ себе кайданы невôльництва, того пôдлого рабства зъ якимъ гне свою спину особливо въ Галичинѣ передъ польскими вельможами (?).

— Недалеко New Bedford, Mass. утонило ся ажь 9 рыбакôвъ на океанѣ. Выратовавши ся 6, ледве живї приплыли до берегу и оповѣдали страшнї сцены смерти своихъ нещастныхъ товаришѣвъ.

— Страшна буря (циклонъ) перейшла черезъ мѣста Sandusky и Rice, O., нищачи и вириваючи все, що стояло єи по дорозѣ. Буря тревала всего 15 минуть, а 2 людей зôстало забитыхъ, а 7 тяжко раненыхъ. Шкода выносить 75 тысячь долярôвъ.

— На границѣ North Carolina и Tenesse роздерла ся величезна гора Iron. Розпадлина есть вôдъ 6 до 12 стôпъ широка, а тягне ся кôлька миль вершкомъ горы.

— Въ Beaver Meadow, Pa. вôдбуде ся 30. мая с. р. посвящене новои церкви.

— Минувшого тыжня было вже холоднѣйше въ Ню-Йорку, люде не падали жертвою горяча, тай редакторъ „А. Р. Вѣстника“ вже троха приходить до здоровля, пашквилѣвъ на „Свободу“ не пише, але продумуе, щобы то вôдновѣсти О. Балогови на тяжкій закидъ, якій ему той отецъ въ „Slov. v Amerike“ зробивъ. Здае ся трудно буде що вôдновѣсти, тай и „Соединеніе“ не повинно позволити въ своимъ органѣ особистї бруды хотьбы и самого редактора вôдкрывати. Що було то минуло, а теперь маете панове редактора, то тѣшите ся!

— Въ Піттсбургу, Па. захворѣло въ протягу 48 годинъ 33 особъ зъ причины затрутыхъ покармôвъ. Удало ся всѣхъ выратовати.

— Не лишень въ старôй Европѣ „вôтцѣ вôтчины“ т. е. послы соймôвъ и парляментôвъ ведуть межи собою борбу не лишень языками але и кулаками, але и наша вôльна Америка може ся похвалити такими борцями за добро народу. Дня 23. цвѣтня въ низшôй палатѣ въ Вашингтонѣ, прійшло помѣжь демократичными конґресменами Money (зъ штату Missisippi) a Hal (зъ штату Мо.) до такъ острои вымѣны своихъ гадокъ, що ажь мусѣли правдивость своихъ арґументôвъ „документно“ стверджати. Конґресманъ Hal закинувъ своему противникови, що вôнъ „бреше“, а той уживши сильнѣйшого арґументу пôрвавъ за шклянну тяжку тафлю до придержованя паперу и зъцѣлои силы пустивъ ю въ голову своего противника. Money заточивъ ся вôдъ такого арґументу, але маючи затяту американьску натуру, пôрвавъ великій каламарь зъ атраментомъ, котрый стоявъ ему якъ разъ пôдъ рукою, и тымъ арґументомъ розваливъ голову своего противника. Кровь и чорнило залило лице Hala, а той хотячи пôмстити свою зневагу, вже кинувъ ся на своего противника, щобъ кулаками дальше арґументувати, однакъ другї „вôтцѣ“ роздерли тыхъ двохъ завзятыхъ парляментаристовъ.

— Оденъ зъ найславнѣйшихъ вождôвъ индійскихъ знаный пôдъ назвою „Чорный Сокôлъ“ (Black Hawk) одного изъ вымераючихъ индійскихъ щепôвъ въ Америцѣ, есть смертельно хорый. Щепъ той проживае въ штатѣ Віскознинъ.

— Таки любенькому графу Баденьому премієрь міністрови въ Австріи, дали антисеміты попахати хрѣну. Мимо всеи своеи могучости и силы, не мôгъ перешкодити тому, щобы славный антисеміта Луеґеръ, не зôставъ по разъ третій выбраный бурмістромъ мѣста Вѣдня. — Правду тамъ кажуть, що Вѣденьцѣ не Рутеньцѣ.

— Віце король хиньскій Li Hung Chang, котрый ѣде теперь на коронацію царя Николая II. до Москвы, везе зъ собою и трумну, бо то такій звычай хиньской религіи.

— На фармѣ H. Gregorsona въ Tooston, Minn. приключивъ ся слѣдуючій выпадокъ: Коли Gregoston-ы выѣхали зъ дому, а въ хатѣ лишило ся лишень двое ихъ дѣтей, кôльколѣтна дѣвчинка и 8 лѣтный старшій єи братчикъ, напавъ на хату величезный медвѣдь и пôрвавъ маленьку дѣвчинку. Малый єи братчикъ учувши крикъ своеи сестрички и побачивши медведя котрый ю въ пащи нѣсъ, пôрвавъ стрѣльбу свого вôтця, котру ледве мôгъ пôдняти, и выстрѣливъ три разы до медведя, кладучи его трупомъ. — Дѣвчинка зôстала здорова и неушкоджена.

— „Живцемъ погребаный“ молодецъ! — „Харьковскія Вѣдомости“ подають таку траґічну пригоду одного молодця: Молодець той, провѣвши вечеръ зъ товаришами, такъ щиро вôддавъ данину Бакхови, що ледви доплѣвъ ся до дому. На постѣль положитись уже не мавъ силы; звaливъ ся передъ постѣлю зъ того боку, куда спавъ ногами, и всунувъ ся пôдъ ню, певно думаючи, що сунесь горѣ постѣлю. Заснувъ. Пôзно по опôвночи люде въ сумежнôй комнатѣ чули довшій часъ якесь шамотане въ комнатѣ молодця, але не богато звертали на се увагu; вкôнци доходить ихъ зойкъ: „Боже, Боже! я гину!“ Зôрвались, добулись до комнаты. На постели нема нѣкого; розглянулись лучше — молодець пôдъ лôжкомъ. Вытягнули его и ажь остовпѣли; чорне волося на головѣ молодця посивѣло, блѣдый якъ трупъ, переляканый дрожавъ мовь листъ осиковый. Неборакъ, коли пôдъ лôжкомъ серѣдъ задухи пробудивъ ся, певно по якôмсь страшнôмъ снѣ, и ще не вытверезеный почавъ шукати собѣ больше простору, змѣркувавъ, що вôнъ — въ домовинѣ! Зъ одного боку лôжка стѣна, зъ другого стоявъ куферъ, у головахъ стѣна — все те навело молодця на пересвѣдчене, що его живого закопали... Зъ того й посивѣвъ за кôлька годинъ тяжкои муки и запавъ у горячку.

— Зъ приятностію приходить ся менѣ на отсѣмъ мѣсци выразити Тов. для выробу рызъ и рѣчей церковныхъ въ Самборѣ повне признане за присланї рѣчи для церкви въ Mt. Carmel, Pa. Всѣ подôбнї товариства, якї до теперь истнують не дорôвнають тов. въ Самборѣ пôдъ взглядомъ выкôнченя и добору прехорошихъ матерій. Зъ того взгляду препоручаю ту фірму всѣмъ Братямъ во Христѣ за океаномъ.

О. Несторъ Дмитрôвъ.

— Аґентъ зъ фірмы Lachowicz & Feinberg (оголошене ихъ читайте на 4-ôй сторонѣ) выѣхавъ до Ню Йорку на закупно новыхъ красныхъ зиґаркôвъ и другихъ рѣчей ювілерскихъ.

Справы роботничї.

— Shamokin, Pa. Робота иде ту зле, всѣ брехи, такъ въ самôмъ Шамокінъ, якъ и на околицю, роблять лише по 3 дни, по три кводры. Платня вправдѣ полѣпшала, бо компаніи не стягають якъ до теперь по 10 центôвъ зъ доляра. Угля за тое подорожало о 10 проц. Есть надѣя, що вôдъ 1-го Мая робота поправить ся, та пôде повною силою. — Народу глядаючого роботы есть дуже много.

— Mt. Carmel, Pa. Робота поправила ся, брехи роблять по 5 дней по 9 годинъ.

— Minersville, Pa. Робота иде ту добре, однакъ и народу глядаючого роботы есть ту много.

— Uniontown, Pa. Заложила ся ту нова компанія зъ кôлькохъ людей, котра въ недалекôй мѣсцевости German Townshipe, закупила богатї поклады угля, за цѣну 45 тысячь долярôвъ. Якъ говорять, то спôлка тая въ коротцѣ розпôчне будовати брехи и копати угля, при чѣмъ много людей знайде роботу.

— Philadelphia, Pa. Фірма выробу льокомотивъ (инджаѣвъ) Baldviu, заключила зъ россійскимъ правительствомъ угоду, выготовити до 1. юлія с. р. 60 великихъ льокомотивъ. Фабрика тая вôдъ октобра 1895 р. выготовила для россійскои державы 134 льокомотивъ.

— Mt. Pleasant, Pa. Робота при коксу дуже полѣпшила ся въ остатнихъ часахъ, а если такъ дальше пôде, то робôтники могуть мати надѣю на сталу роботу.

— Wilkes Barre, Pa. Робота иде ту такъ лихо, що люде навѣть на жите не могуть заробити. Lehigh Valley Co. и другї, такъ зле роблять, щобы лишень на око выдавало ся, що робота иде. Робить ся два або три дни въ тыждни, и то не по цѣлôмъ часѣ. Але найгôрше есть то, що навѣть нема надѣи на полѣпшене роботы. Остерѣгае ся протое всѣхъ нашихъ людей, щобы въ тїи стороны не пшли глядати роботы, бо лѣпше зроблять, якъ позôстануть тамъ где суть, хотя-бы и безъ роботы, бо ѣдучи ту за роботою, лишень грошѣ на дорогу на дармо выкинуть, та назадъ вернуть зъ вôдки приѣхали.

ДЕ-ЩО ЦѢКАВОГО.

— Першї зиґарки були такъ великї, якъ добра миска.

— За лѣнивствомъ йде звычайно бѣда. Лѣнивый паробокъ бувае на старôсть дѣдомъ зъ торбою.

— Русины, здаесь, не покаялись по Великоднôй сповѣди.

— Лишь де-хто записавъ ся до „Союза“ и предплативъ „Свободу“.

— Въ Ню-Йорку есть теперь кождои недѣлѣ посуха, бо сальоны позамыканї.

— Деперва 300 лѣтъ, якъ въ Анґліи почали управляти бандурки.

— На цѣлôмъ свѣтѣ есть 3,700,000 жовнѣрôвъ. Денно вывдаеся на нихъ $2,500,000.

— Въ анґлійскôй мовѣ повстае що року около 100 новыхъ слôвъ.

— Въ полудневыхъ Станахъ була сего року острѣйша зима, якъ бувало.

— Mc Donough вынайшовъ новый способъ фотографованя.

— Станъ Віскознинъ буде обходити 50 лѣтный ювилей свого принятя до „Уніи“.

—Въ Александріи застрайковали полѣцаѣ и нѣхто не хоче бути полѣцайомъ.

—Бруклінській промысловець James Gresham будуе такій корабель, котрый мавбы переплысти черезъ океанъ въ 8. годинахъ.

— Дѣти мають плакати на день 3—4 разы завсѣгды по 10—15 мінутъ. То буде здорово для нихъ.

— Въ Омага постановили, що дѣти не смѣють ся волочити по улицяхъ по 9. г. вечеромъ.

— Анґлійцѣ выбудовали такій човенъ, що и пôдъ водою буде плавати.

— Напишѣть що цѣкавого до „Свободы“. Заразъ!

— Найтвердшій камѣнь есть діяментъ.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

„Бôй ся Бога! Що за пріятнôсть знаходишь ты въ тôмъ питю и упиваню ся?“

„Ага! Не дурный я тобѣ тое сказати, бо якъ бысь ся дôзнавъ, то бысь и ты пивъ и упивавъ ся“.

Докторъ до хворого: „Но и якжежь? прикладавъ-есь горѣвку до очей, такъ якъ тобѣ казавъ-емь?“

„Пане докторъ! запишѣть менѣ инше лѣкарство, бо бôгъ-ме! я не годенъ горѣвки вызше пôднести, якъ до рота!“

Оденъ хлопець показуючи другому образецъ представляючій сонъ Якова: „Скажи менѣ Никола, для чого тїи ангелы идуть до неба по драбинѣ, коли мають крыла, та могуть лѣтати?“

„Та то тому, бо тенерь выпѣрили ся“.

Піякъ передъ смертію: „Чую мои люби, що незадовго попращаю ся зъ тымъ свѣтомъ, — кажте подати менѣ шклянку воды“.

„Якъ то, тобѣ воды?“

„Га! трудна рада! Передъ смертію треба ся перепросити и зъ найбôльшимъ ворогомъ“.

„Хлопче вставай!“ — будить мати свого заспаного сына — „ты хотяй ангелы на страшный судъ будуть трубѣти то не воскреснешь, не обудишь ся, хиба если котрый ангелъ добре копне тя ногою.“

Оденъ чоловѣкъ пишучи тестаментъ зачинае такъ: „Если-бы мя Господь Богъ до царства небесного покликати мавъ.... вôдъ чого мя Господи Боже сохрани... и такъ дальше.

„Ванцю — каже мати до 5 лѣтного хлопчика — скочь тамъ на противъ до рѣзника и подиви ся чи мае вôнъ воловї ноги?“ По хвили вертае Ванцьо тай каже до мамы: „Не мôгъ емь видѣти чи мае воловї ноги, бо мавъ чоботы на ногахъ“.

Симъ препоручаемо Веч. Духовеньству и всѣмъ нашимъ Братямъ Русинамъ нашого коллектора Ч. Михаила Мороховича, котрый на пôдставѣ нашого довѣрія высланый по Амер. Руси по коллектѣ на нашу св. церковь.

ELMIRA, N. Y.
Рада церковна:
Алексій Курыла
Петро Лепакъ
Кузьма Молчанъ
Кузьма Варіянъ.

СЕРЦЕ НЕ НАВЧИТИ.

О. Федькович.

(Дальше).

II.

Иванъ и Василь, були се два богатырскі сыны изъ Соколія.

Батьки ихъ були собѣ сусѣды, а вони товаришували собѣ ще зъ маленку и страшне любили ся, — бувало нѣ кроку одинъ безъ другого.

Иванъ бувъ хмурный, невѣчливый и дуже фудульный, бувало и гуляти не хоче; а коли пôде на базаръ, то лишь про Василя, щобы де-що не попацивъ, бо Василь, знаєте, бувъ опалистый, та швидкій, мовъ та поломѣнь у печи, а якъ бувало розсердить ся, то гатить топорцемъ, не пытає чи голова, чи руки, чи ноги. Богато вôнъ уже бывъ зъза сего мавъ, а якъ-бы не Иванъ, то хто знає, що бувъ бы ще нацивъ, а такъ Иванъ уже его пантрує, якъ око своє въ головѣ. Хоть Василь похонить ся бувало, щобы кого по своєму побити, то Иванъ уже вырве ему зелѣзною своєю рукою топорець зъ рукъ, а єго возьме силою та поведе домôвъ. Але-жъ бо и Иванъ, знаєте, не бувъ зъ тыхъ святыхъ. Якъ бувало возме собѣ що въ голову, то гадає, що таки на его мусить бути, абы не знати що, — дуже упертый бувъ. Лишь за тôлько єго хиба можна пофалити, що за правдою бувало якъ гвнє, ажь топить ся. Умерла разъ на Соколію бѣдна вдова, а шестеро дрôбныхъ сиротамъ лишила нѣчого, якъ одныиъ-одну коровину, та й тои не стало... Иванъ каже до тата: „Дєдю, дайте менѣ одну корову!"

„А тобѣ на-що?" пытає старый.

„Вамъ не пытати, на-що. Коли маєте дати, то дайте, а нѣ, то не допытуйте богато".

„Возьми собѣ сыну!" каже старый. Иванъ займивъ корову сиротамъ.

Ще одно вамъ роскажу. Тримавъ на рѣцѣ одинъ жидъ красный лужокъ, а Иванова сестра позбирала однои Недѣлѣ усѣ дѣвчата, та гай на той лугъ у квѣтки; але жидъ возьми та пôшли своихъ посѣпакôвъ, щобы дѣвчатъ грабувати. Отъ постягали зъ нихъ ба спиночки, ба коралѣ ба монества, ба поясы, ба баюры, доста того: посмѣшили дѣвчатъ. Одокія прибѣгла домôвъ безъ спинки, плаче, голосить, каже, що пôде топити ся, а Иванъ смѣєть ся: „Такъ тобѣ треба", каже, „най тобою не носить по жидôвскихъ лугахъ, коли й въ лѣсѣ й на нашôй царинѣ є цвѣту доволѣ".

Иванъ мавъ чисте серце, якъ одинъ чистый діяментъ; гнѣву и зависти не було въ нѣмъ за макъ-зерно. За отця-матѣрь бувъ-бы й гадинѣ въ очи штрикъ, а пôбратима свого Василя берѣгъ, якъ око въ головѣ, ажь доки не нагибало єго то нещасливе кохане, що вже не одному чоловѣкови вѣку укоротило.

III.

У нашому чагорѣ є красна, велика поляна, покрыта шовковою травою та усѣляками цвѣтами: тутъ нашй парубки поставали.

„Стрѣляй!" каже Иванъ. Василь стрѣливъ. Лишь фоя посыпала ся зъ ялицѣ а Иванови нѣчого не стало ся.

Иванъ засмѣявъ ся, звѣвъ скалки, пистолля загрѣмѣло, а зъ Василевого лѣвого плеча почурѣла кровь по тоненькôй сорочцѣ рантуховôй, що сестричка усѣма шовками та загôрскими литочками повышивала.

Иванъ затокъ пистоля за ремѣнь, а самъ пôшовъ до Василя, — слеза ему въ очахъ закрутила ся. — „Видишь брате", каже, „треба намъ сего було?"

„Завяжи менѣ руку", каже Василь, „сперши ся на дерево, — бо зачинаю ослабати". А кровь, бачите, такъ граѣ косицями! Иванъ здоймивъ собѣ боржій шовкову хустку зъ шіѣ, приклавъ лѣсовои губки до рапы,та й завязавъ. „Ходѣмъ", каже, теперь до дому, я тебе вôдведу".

Пôшли мовчки. Але не далеко хаты каже Василь: „Олена теперь твоя!"

„А вже-жъ", каже Иванъ, „по лицарскому праву моя".

„Я безъ неи не можу жити, брате Иване!"

А се такъ жалôсливо промовивъ, що ажъ трохи не сплакавъ. Иванъ стисъ плечима.

„Попрощаймо ся, брате", ставъ Василь далѣ казати, а слезы ему якъ градъ горячій по твари покотили ся, — „попрощаймо ся, братчику! Двадцять рокôвъ дѣлили ся мы лихомъ и добромъ, двадцять рокôвъ берѣгъ ты мене, якъ свою душу. Дякувать тобѣ, братчику. Прощай мене!"

Обняли ся, поцѣлували ся, сплакнули, тай розôйшли ся. За Василя нѣхто больше не чувъ, пропавъ, якъ пôдъ землю впавъ. Одні казали, що втопивъ ся, другі казали, що пôшовъ у опрышки, ба деякі казали навѣть, що приставъ до угорского вôйска. Будемо видѣти; а тымъ часомъ ходѣмъ до старои Гинцарихи.

(Дальше буде).

Молись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, Свободу читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грошь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому", ану скиньтесь по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ.